

Genealogie van de familie Brugge

Meteoroloog Roger Brugge (*1956) uit Reading, Engeland, kan zijn Nederlandse afstamming traceren tot circa 1635. Bij zijn bezoek aan het HClJ kregen wij een exemplaar van zijn onderzoek "The Descendants of Sijtze of Oosterwolde". Liefst 154 p., met uitvoerige registers, veel foto's en familieberichten, veel uit onze regio. Kuinre wordt 16x genoemd, Slijkenburg 6x, Spanga 21x, Oldemarkt 11x, Ossenzijl en Scherpenzeel elk 7x. Ter inzage in het HClJ na overleg. Voor *De Silehammer* heeft Roger een samenvatting geschreven in het Engels en ook een Nederlandse versie met behulp van een vertaalcomputer. Beide teksten staan op de HVIJ-site. De Nederlandse versie, die wel enige bewerking vergde, volgt tevens hieronder.

De redactie.

*Roger Brugge, Maidenhead, Engeland
(r.brugge@reading.ac.uk)*

Inleiding

Van 27 mei tot 3 juni 2016 brachten mijn vrouw Edwina en ik een week door in de Stellingwerven en de omliggende gebieden, op zoek naar de oorsprong van de familie Brugge. Ondanks mijn Nederlandse achternaam was het voor ons de eerste keer dat we een meer dan vluchtig bezoek brachten aan deze regio. Na de emigratie van mijn vader naar Engeland in 1951 bracht ik mijn meeste zomervakanties door op Schiermonnikoog. Op maandag 30 mei hebben we het HClJ bezocht; toen werd mij voorgesteld dat ik een artikel over de familie Brugge voor *De Silehammer* zou schrijven.

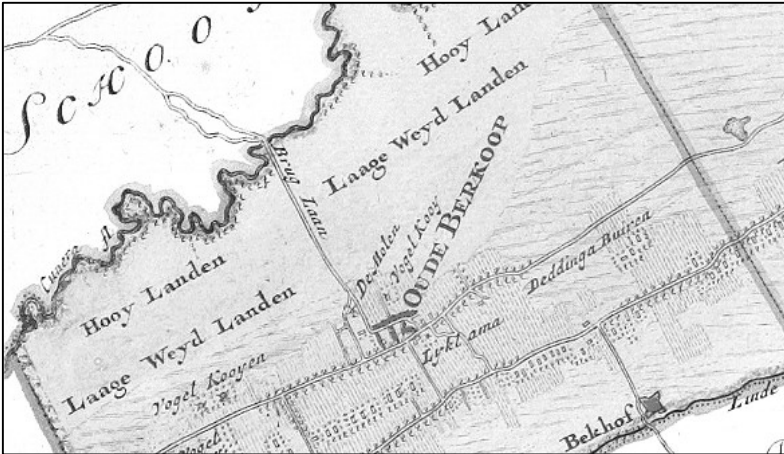
Mijn interesse in familiegeschiedenis dateert van meer dan 30 jaar terug, toen een van mijn vaders neven (Harm Brugge) kerkelijke registers in Friesland onderzocht en een opzet voor onze stamboom maakte die teruggaat tot ongeveer 1850. Meer recent heb ik in contact gezocht met Lidy Koopmans-Brugge en Petra Brugman, die we daarna ook hebben ontmoet tijdens ons verblijf in Oosterwolde. Zij hebben onze kennis van de familiegeschiedenis sterk doen vergroten.

Ook elders, met name in Groningen, zijn er dragers van de familienaam Brugge, waarschijnlijk van Duitse herkomst. De familienaam Brugge in Friesland is te traceren tot ongeveer 1635 in Oosterwolde, toen een zekere Sijtze is geboren. Diens zoon, Agge Sijtsis, geboren in ongeveer 1660, trouwde in 1685 met Geertje Harmens. Van hen zijn vier kinderen bekend, allen geboren in Oosterwolde blijkens hun doopgegevens: Lutske in februari 1688, Sytse op 4 maart 1691, Hendryck op 27 september 1695 en de oudste, Aeltie, is gedoopt op 16 december 1685.

Mijn familie stamt af van Sijtse – en we weten nog niets van de drie andere familieleden. Wie van u heeft enige informatie over hen?

26 0.5
Den 11 Januarij getrouwt tot
oosterwoelde Agge Sijtzes en
Geertje Harmens van Oosterwoelde

Huwelijk van Agge Sijtsis en Geertje Harmens op 11 januari 1685 te Oosterwoelde. Trouwboek Nederduits-Gereformeerde Kerk (later Ned. Herv. Kerk).

Fragment van kaart van Ooststellingwerf uit 1718, met linksboven Brug Laan.

Sijtse en zijn vader waren smid. Toen in 1724 Aaltje, de oudste dochter van Sijtse werd geboren, woonde Sijtse in Oude Berkoop (nu Oldeberkoop). Waarschijnlijk woonde de familie aan de Brug Laan naast de brug over de rivier de Tjonger/Kuinder als tolheffers.

De oudste zoon van Sijtse, Aage Sijtzes, zo geheten blijktens het Trouwboek, nam op 27 december 1811 de achternaam Van de Brug aan.

In 1811 was Sietse Ages, de oudste zoon van Aage Sijtzes, veertig jaar; hij nam de achternaam Brogge aan. In feite gebruikte alleen Aage Sijtzes de naam 'Van de Brug', terwijl veel van zijn achterkleinkinderen de naam 'Brugge' gebruikten. Hoeveel van deze veranderingen waren te wijten aan analfabetisme van de mensen in die tijd? Of zijn die het gevolg van de spelling van ambtenaren van wat die dachten te verstaan? Kan het misschien ook iets te maken hebben met vernederlandsing van het Stellingwerfs?

Interessant is dat een van de zonen van Aage Sijtzes van de Brug zijn achternaam inkortte tot 'Brug' – en van deze Lambert Brug stamt de familietak met de naam Brug af.

Te beginnen met Sijtze in ongeveer 1635 als generatie I, behoren mijn dochters tot generatie XII. Ook zijn er al enige leden van generatie XIII geïdentificeerd. Maar, wie zijn deze mensen, wat deden zij?

Dit artikel is te kort om het volledige familieverhaal te vertellen. Dat komt in een grote compilatie die ik momenteel aan het schrijven ben. Hier alvast een paar 'familie hoogtepunten'!

Smeden en timmerlieden

In veel van de vroegere generaties komen beroepen als smid en timmerman voor, waaruit blijkt dat de familie Brugge sterk was betrokken bij het plattelandsleven. Mogelijk is dit de reden dat gedurende tweehonderd jaar veel familieleden in en rond het landelijk gebied van de Stellingwerven bleven. Sterker nog, zelfs heden ten dage is die regio het woongebied van leden van deze familie.

Het Metalen Kruis

*Achterzijde: Trouw aan Koning en Vaderland
(tekst op de armen van het kruis).*

Voorzijde: W (van koning Willem I).

Lint: zes gelijke banen nassaublauw en oranje.

Hendrik Sytzes Brogge, generatie VI, is geboren in 1812 in Steggerda en daar overleden in 1841. In militaire dienst kwam hij bij de 18e Afd. Infanterie (1830-1831). Bij zijn komst in het korps, was Hendriks lengte: 1 el, 6 palmen, 9 duim en 3 streep oftewel 169,3 cm. Hendrik vocht mee in de Tiendaagse Veldtocht van 2

tot 12 augustus 1831, een campagne in opdracht van Koning Willem I om de Belgische Opstand neer te slaan. Het Nederlandse leger, onder leiding van de Nederlandse prinsen, viel België binnen en versloeg een geïmproviseerd Belgisch leger in de buurt van Hasselt en Leuven. Alleen de komst van een Frans leger onder maarschalk Gérard kon de opmars van de Nederlanders doen stoppen. Hoewel de eerste successen de Nederlanders een voordeelpositie verschafte in de daaropvolgende onderhandelingen, werden de Nederlanders gedwongen in te stemmen met een wapenstilstand voor onbepaalde tijd. Zij behielden de citadel van Antwerpen en bombardeerden de stad af en toe, totdat Franse troepen hen in december 1832 dwongen tot de aftocht. Koning Willem I bleef weigeren de Belgische staat te erkennen tot april 1839, toen hij onder druk van het Verdrag van Londen moest toegeven. Alle mannen die hadden deelgenomen aan de Tiendaagse Veldtocht werden later beloond met het Metalen Kruis.

Hoge sterftcijfers

Age Sytzes Brogge, generatie VI, geboren in 1800 in Oldeberkoop en overleden in 1874 in Steggerda, werd arbeider. Hij trouwde met Annigjen (Antje) Jans Sloomstra op 13 mei 1825 in Weststellingwerf. Zij kregen tien kinderen (gegevens augustus 1848), van wie er vijf jong stierven, vier van hen jonger dan vijf jaar. Nooit waren er meer dan vijf kinderen gelijktijdig in leven.

Van dezelfde generatie VI is Wemmegeje Brug, geboren in 1804 in Oldeberkoop en aldaar overleden op 25 februari 1839. Zij en haar man Jan Klazes Buitenga hadden vijf kinderen. Geen van de kinderen bereikte de leeftijd van 21 jaar en drie stierven nog voor hun moeder Wemmegeje, die zelf 34 jaar oud werd.

Een onderwijzer en schrijver

Niet alle vroegere leden van de familie werkten op het platteland. Steffen Lamberts Brug, generatie VI, geboren in 1807 in Oldeberkoop en overleden in 1884 in Vrijhoeven Cappel (nu Vrijhoeve-Capelle in Noord-Brabant), werd onderwijzer. Hij en zijn vrouw Cornelia Pieters van der Meulen hadden tien kinderen. Zijn achternaam luidde ook wel Van de Brug. In 1863 stierven drie van de kinderen binnen een tijdsbestek van twee maanden. Misschien is er een verband met de uitbraak van tyfus in Leeuwarden in dat jaar.

De site www.dbnl.org/tekst/molh003nieu03_01/molh003nieu03_01_0296.php meldt dat Steffen eerst hoofdonderwijzer was in Koudum (destijds gemeente Hemelumer-Oldephaert) en sedert 1840 te Harlingen, waar hij in 1853 tevens tot onderwijzer in de wiskunde aan de Latijnsche School werd benoemd. Hij was een van de weinige 'eerste-rangers' uit de tijd van de schoolwet van 1806 en werd om zijn bekwaamheid algemeen geroemd. Hij schreef een aantal lees- en leerboeken voor de verschillende vakken van het lager onderwijs, gelegenheidsbrieven en 'gedichtjes voor de jeugd' ter gelegenheid van verjaardagen, nieuwjaarsdag, enz.

Te klein voor het leger?

Douwe Brugge, generatie VIII, geboren op 1868 in Elsloo en overleden in 1923 in Oosterbeek, was te klein voor het leger. De website militierregisters.nl vertelt ons dat de dienstplicht in Nederland werd ingevoerd in 1811. Vóór de Franse overheersing bestond het leger uit vreemdelingen, landlopers en avonturiers. Vrijwilligers alleen waren niet genoeg om aan de behoeften van de Nationale Militie te voldoen, zodat de dienstplicht werd ingesteld. Iedere mannelijke burger moest zich laten registreren zodra hij de leeftijd van negentien jaar had bereikt en zich melden voor de loting in de woonplaats van zijn ouders. Een provincie werd daarvoor ingedeeld in militiedistricten van circa 100.000 inwoners, die vervolgens werden ingedeeld in ieder tien kantons. Er werd geloot per kanton. Wie ingeloot werd, kon eerst proberen vrijstelling te krijgen. Bijvoorbeeld omdat hij kleiner dan 1,55 meter was, een

lichamelijk gebrek had, of omdat een of meerdere broers al in dienst waren. Op p. 1 van Douwe's inschrijfformulier staat dat hij blind is, maar dat het leger dit zal onderzoeken.

Op p. 2 staat dat hij is vrijgesteld van de dienstplicht omdat hij te klein is.

Een wiskundig zeeman

Pieter Steffens Brug, generatie VII, is geboren in 1839 in Koudum en overleden in 1923 in Ginneken en Bavel N-B). Hij en zijn vrouw Cornelia Christina Maria Oxenaar waren ten tijde van hun huwelijk verbonden aan de Zeevaarschool op Schiermonnikoog als docenten wiskunde en zeevaartkunde. De Zeevaarschool was opgericht in 1872. Veel eilanders gingen naar deze school en werden kapitein of stuurman op de koopvaardij. Ze vestigden zich in de grote havensteden, dicht bij hun werk. Toen de Zeevaarschool werd gesloten in 1934, daalde bevolking van Schiermonnikoog van 1000 naar 600 zielen. Op 29 december 1877 vermeldt het Algemeen Handelsblad dat Pieter Brug 'Leeraar-directeur' was en voegt eraan toe dat dhr. Brug in vier jaar tijd al 24 studenten met succes heeft opgeleid, allen geslaagd. Schiermonnikoog betreurt het dan ook zeer dat de directeur in januari volgend jaar het eiland zal verlaten, om eenzelfde positie als directeur van de Zeevaarschool van het Zeemanshuis te Amsterdam te aanvaarden.

Entomoloog (insectenkundige)

Professor Steffen Lambert Brug, generatie VIII, is geboren in Leeuwarden op 29 juli 1879 en daar overleden op 31 december 1946. Hij was een zoon van Frederik Willem Brug en Jacoba van der Meulen. Steffen werd arts, officier van gezondheid, directeur van het Militair Geneeskundig Laboratorium, directeur van het Geneeskundig Laboratorium van de Dienst der Volksgezondheid in Batavia en bijzonder hoogleraar in de tropische hygiëne aan de Universiteit van Amsterdam (1935-1946). Hij kreeg de gouden medaille van het Koningin Wilhelmina Fonds (1933) en werd officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Zijn naam leeft voort in *Brugia malayi*, een nematode (rondworm), één van de drie verwekkers van lymfatische filariasis in mensen. Lymfatische filariasis, ook wel bekend als olifantiase (olifantsziekte), is een aandoening die wordt gekenmerkt door zwelling van de onderste ledematen.

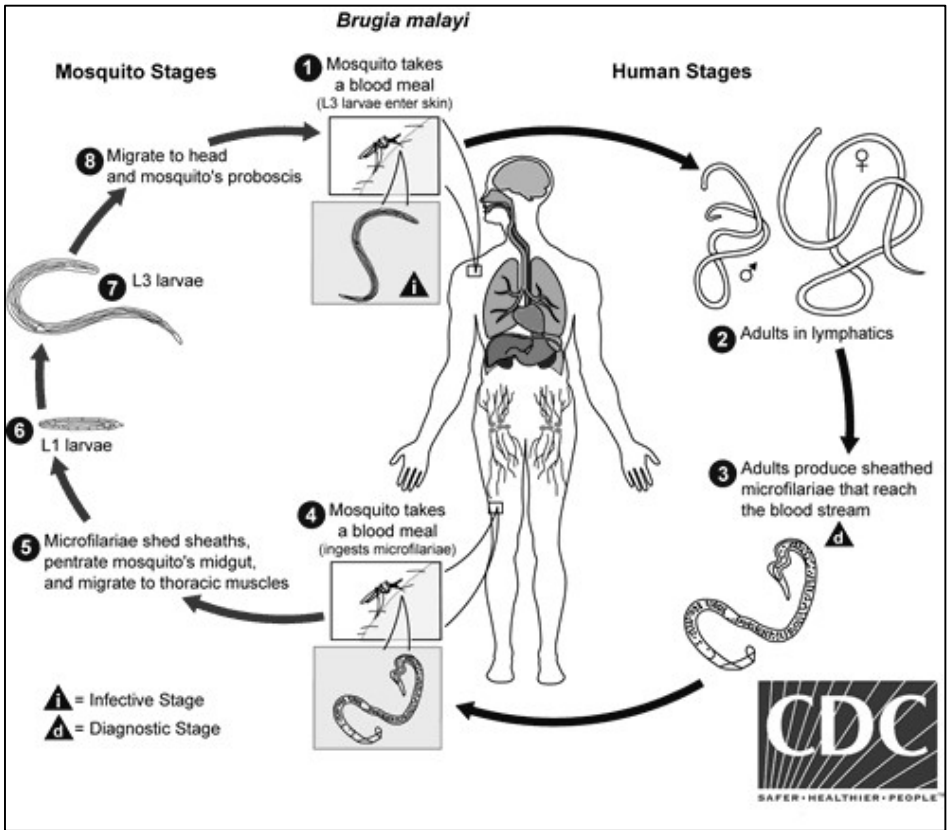
B. malayi wordt overgebracht door muggen en is beperkt tot Zuid- en Zuidoost-Azië. Het is een van de tropische ziekten waarvan de Wereld Gezondheids Organisatie zich ten doel heeft gesteld die uitgeroeid te hebben in 2020, door het versneld ontwikkelen van een vaccin en geneesmiddelen en nieuwe methoden van controle van lijders. De levenscyclus van de nematode is te zien in de afbeelding op de volgende pagina.

Bron: www.cdc.gov/parasites/lymphaticfilariasis/biology_b_malayi.html.

Een uitgebreid *In Memoriam* staat op

www.ntvg.nl/system/files/publications/1947100500001a.pdf

De levenscyclus van de rondworm Brugia malaayi.

Café-eigenaar en bakkers

Lambert Brugge, generatie VIII, leefde van 1868 tot 1938. Hij had een afwisselende loopbaan. Na zijn ontslag uit de dienst in 1895 werd hij 'verver', schilder en nog later eigenaar van een café met koffie- en alcoholvergunning in de Oude Kerkstraat in Heerenveen. Een foto van zijn café staat op www.mijnnieuwsenco.nl/author/klaas-peereboomkpnplanet-nl.

De klant die bij café Brugge het pand verlaat en mogelijk lichtelijk beneveld een plekje zoekt voor een sanitaire stop, krijgt bij de muur van een gebouw aan de overkant de waarschuwing: "Verboden waterplaats".

Op de site <http://indebakkerij.nl/algemeen/> van Petra Brugman staat ook enige informatie bij de link: historie. Bakkerij Brugge werd begonnen door Lambert Brugge (generatie VIII, 1864-1927), voortgezet door zijn zoon Klaas (generatie IX, 1891-1968) en kleinzoon Pieter (generatie X, 1920-1972).

Bovenlicht met de naam van bakker Pieter Brugge.

Diens broer Lambert (generatie X, 1918-2002) was ook bakker, maar hij verliet Friesland en begon zijn eigen bakkerij in Zaandam. Later trad zijn kleindochter Petra Brugman in de voetsporen van de familie en nog steeds is zij actief in de biologische catering in Baarn.

Emigratie

Mijn eigen vader Nicolaas Brugge, generatie X, geboren in Dokkum in 1927, verhuisde na de Tweede Wereldoorlog naar Engeland. Hij trouwde met mijn moeder (die was van Ierse afkomst) en werd later Brits staatsburger. Ik heb echter geen gegevens van mogelijk andere fami-

lieleden die zijn geëmigreerd en zich blijvend vestigden in hun nieuwe land. Zouden er ook verwanten zijn in de Verenigde Staten van Amerika?

Heeft u informatie?

Mocht een van deze verhalen deel uitmaken van uw stamboom, of heeft u enige informatie over de families Brugge, Brogge of Brug, dan zou ik dat graag van u vernemen. Ik heb veel meer informatie over de familie dan kan worden weergegeven in een artikel als dit, maar ik vind het fijn om mijn gegevens te delen met andere geïnteresseerden in deze familiegeschiedenis.

Redactie: enige genealogische aanvullingen per generatie:

VIII Harm Brugge, Spanga 1863 – Spanga 1949.

IX Tiemen Brugge, Wolvega 1901 – Schiermonnikoog 1962.

X Nicolaas Brugge, Dokkum 1727 – Shrewsbury 2006.

Zijn as is verstrooid over de graven van zijn ouders op Schiermonnikoog.

XI Roger Brugge, Wisbech 1956; gehuwd 1984 te Maidenhead met Edwina Christine Chesterton; twee dochters:

XII Rowena Helen, 1991.

XII Emily Rachel, 1993.